

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
JIZZAX DAVLAT PEDAGGIKA INSTITUTI

Ma'naviyatshunoslik
fanining o'quv dasturi

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lism

Ta'lism sohasi: 110000 – Ta'lism

Ta'lism yo'nalishi: bakalavriat barcha ta'lim yo'nalishlari uchun

Jizzax – 2022

Fan/Modul kodi 351MM06	O`quv yili 2022-2023	Semestr 1,II	Kreditlar 2
Fan/Modul kodi Majburiy	Ta`lim tili</b> O`zbek		Haftadagi dars soatlari 4
1	Fanning nomi Ma'naviyatshunoslik	Auditoriya mashg`ulotlari	Mustaqil ta`lim
		30 soat Ma'ruz 14 Seminar 16	30 soat
Jami yuklama			60 soat
2	<p>I. Fanning mazmuni:</p> <p>Fanni o'qitishdan ko'zlangan maqsad - talabalarga inson va jamiyat ma'naviyatini yuksaltirish, ma'naviyat mohiyati, ma'naviyat ilmini shakllantirish jarayonlari, xalqimizning tarixiy boy ma'naviy merosi, ma'naviy va ma'rifiy rivojlanish bosqichlari, milliy ma'naviyatimizni umuminsoniy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish, bu boradagi bilimlarini yanada boyitish maqsadida o'ziga xosligi haqida tushuncha berishdir.</p> <p>Fanning vazifasi - talabalarning mustaqil dunyoqarashini shakllantirishdan iborat; talabalarning ongiga milliy ma'naviyatning shaxs va jamiyat hayotidagi o'rni va rolini kuchaytirish, ularni uzoq o'tmishdan shakllangan va bugungi kungacha rivojlanib kelayotgan milliy ma'naviyatimiz an'analariga o'rgatish; boy, ko'p qirrali, yetuk insonlarni ma'naviy olamda tarbiyalash, ilmiy mavzularni amaliyotda o'qitishni tashkil etish; ajdodlar merosi, uning bebaaho ahamiyatini anglashni shakllantirish; O'zbekiston mustaqilligi sharoitida milliy ma'naviyatning nazariy rivojlanishi haqida umumiyl tushuncha berish; barkamol shaxs, uni tarbiyalash omillari va vositalari haqida tushuncha berish; mamlakatni ma'naviy yangilash jarayonida islohotlar va yutuqlar bilan tanishtirish; ma'naviy qashshoqlik tushunchasi va oqibatlari, bunday tahdidga qarshi doimiy hushyorlikni namoyon etish zaruriyati, talabalar ongiga "ma'naviy immunitet"ni shakllantirish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I. Fanning tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>Mavzu 1. "Ma'naviyat asoslari"fanining predmeti, maqsad va vazifalari. 2-soat</p> <p>Ma'naviyat tushunchasi, uning mazmuni va mohiyati. Ma'naviyatning ahamiyati, uning hayotdagi o'rni va ahamiyati haqida turli fikrlar va ta'riflar. Prezidentimiz Islom Karimov tomonidan "yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida ma'naviyat tushunchasining ta'rifi, uning ma'naviyat mohiyatini o'rganishdagi o'rni.</p> <p>Ma'naviyat mavzusi. Inson va jamiyatning ma'naviy hayotini o'rganadigan fan. Ma'naviyat poydevorining maqsadi jamiyatning ma'naviy rivojlanishining asosidir. Ma'naviy qashshoqlikning jamiyat rivojiga salbiy ta'siri</p> <p>Ma'naviyat va madaniyat. Ularning o'zaro aloqasi. Moddiy va ma'naviy madaniyatning o'zaro bog'liqligi. Madaniyat va ma'naviyat hozirgi va kelajakning birlashtiruvchi omillaridir. Madaniy boylik va ularning shaxsning ma'naviy etukligidagi o'rni.</p> <p>Ma'naviy meros ma'naviy rivojlanishning asosidir. Madaniy meros. Jamiyat va inson hayotida ma'naviyatning o'rni. Ma'naviy qadriyatlar va ularning inson rivojlanishidagi ahamiyati.</p> <p>Qiymat tushunchasi. Yoshlarni tarbiyalashda, milliy g'urur va milliy o'zlikni anglashda ma'naviy qadriyatlarning ahamiyati. Insonning ma'naviy kamolotida diniy qadriyatlarning</p>		

roli.

"Ma'naviyat" toifalari: o'z-o'zini anglash, bilim, yurak pokligi, saxiylik, samimiylig, yaxshi niyat, sadoqat, halollik, ishonch, taqvodorlik, poklik, rahm-shafqat va boshqalar.

"Ma'naviyat asoslari"fanining uslubiy asoslari masalasi. "Ma'naviyat asoslari" tarixiy-nazarii fan sifatida va uning ijtimoiy va gumanitar fanlar tizimidagi o'rni.

Mavzu 2. Milliy-ma'naviy tiklanish tushunchasi va uning milliy mustaqillikni mustahkamlashdagi roli. 2-soat

Birinchi Prezidentimiz Islom Karimov tomonidan ilgari surilgan milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiyasining ma'naviyat mezonlari, nazariy va uslubiy ahamiyati haqida tushuncha. Islohotlar va ularning axloqiy mezonlari. Milliy islohotlarni ma'naviy islohotlar bilan birlashtirish zarurati. Davlatimiz rahbarining milliy ma'naviyat nazariyasini shakllantirishdagi roli va o'rni.

"Milliy rivojlanish" va "milliy tiklanish"tushunchalari. Mamlakat va jamiyat rivojida milliy-ma'naviy tiklanishning ustuvorligi.

Jamiyat rivojlanishining ma'naviy-axloqiy asoslari. Milliy-ma'naviy qayta tiklanishda milliy g'oyaning roli. Yoshlarning yuksak ma'naviyati milliy-ma'naviy tiklanishning asosiy omilidir.

Mavzu 3. Ma'naviyat va iqtisodiyot. Ularning o'zaro aloqasi. Ma'naviyat, siyosat, huquq va ularning fuqarolik jamiyatini hayotidagi o'rni. 2-soat

Ma'naviyat va iqtisodiyotning uyg'unligi jamiyatning yuqori iqtisodiy rivojlanishiga erishish shartlari. Ma'naviy o'sish va iqtisodiy rivojlanishning kombinatsiyasi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ma'naviy etuk insonning omili. Zamonaviy tadbirkorning yuqori axloqiy fazilatlari. O'zbekistonning ma'naviy-ma'rifiy asoslari. Ta'lim to'g'risidagi Qonunning ma'naviy va iqtisodiy rivojlanishdagi roli. Ma'naviyat va siyosat. Ularning o'zaro bog'liqligi. Ma'naviyat, jamiyat va davlat faoliyatining siyosiy ifodasi. Xalqning umumiy manfaatlarini siyosatga birlashtirish zarurati. Ma'naviy tiklanish va yuksalishda davlat siyosatining roli. Adolatli va adolatsiz siyosat jamiyatining ma'naviy hayotidagi oqibatlar. Ma'naviyat va huquq, ularning o'zaro bog'liqligi. Huquqiy savodxonlik. Uning ma'naviyat bilan aloqasi. Huquqiy ma'naviyat.Demokratik huquqiy davlat qurishda shaxsning huquqiy ongingin roli. Ma'naviy etuk shaxslarni davlat boshqaruvi tizimiga jalb qilish demokratik, huquqiy davlat qurish va fuqarolik jamiyatini shakllantirish uchun zarur shartdir. Rahbarning ma'naviyati, uning jamiyat taraqqiyoti va xalq farovonligidagi o'rni.

Mavzu 4. Markaziy Osiyoning qadimgi xalqlari ma'naviyatini shakllantirish jarayonlari. 2-soat

Markaziy Osiyo xalqlarining jahon ma'naviyati va ma'rifikatini rivojlantirishga qo'shgan hissasi. Rivojlanishning asosiy bosqichlari: "Avesto" - xalqimizning diniy, axloqiy, ilmiy, adabiy qarashlarini ifoda etuvchi bebafo ma'naviy yodgorlik. "Yaxshi fikr, yaxshi so'z, yaxshi ish" -"Avesta" ning mohiyatini belgilovchi printsipMonizm va mazdakizm — yaxshi va yomon, yorug'lik va zulmat o'rtasidagi g'oyalar. Navro'z milliy bayrami-milliy obraz, an'ana va urf-odatlarning noyob ifodasıdır. Erta Sharqiy Uyg'onish davri ma'naviyati.

Turkiy yozuv. Qadimgi Sharq manbalari. Arxeologik joylar. Xalq og'zaki ijodi va yozma adabiy meros namunalari. Milliy-ma'naviy qadriyatlarning klassik namoyonlari. Vatan erkinligi, vatanparvarlik - ajdodlarimizning ma'naviy fazilatlari.

Mavzu 5. Markaziy Osiyoda Islom sivilizatsiyasining tarqalishi va gullashi. Markaziy

Osiyo-Sharqda yuksak ma'naviyat va tafakkur markazi 2-soat

Din inson ma'naviyatining ajralmas qismidir. Islom dini. Muqaddas Qur'on. Hadislarda inson ma'naviyati. IX asr-hadisshunoslikning "Oltin davri". Imam Al-Buxoriy - "muhaddislar sultonii". Abu Iso at Termiziyning ma'naviy merosi. "Sunan at-Tirmizi" asari. Halollik, adolat, insoniyat va axloqiy va ma'naviy masalalar g'oyalari

So'fiylik ma'naviyatining mohiyati va mazmuni. So'fiylikda ideal inson va tarbiya haqidagi g'oyalari. Yassaviya, Kubroviya, Naqshbandiy ta'limotlarida ma'naviyat.

O'rta Osiyo Sharqning ma'naviyat va ma'rifat markazlaridan biridir. Erta Uyg'onishning ilmiy va ijodiy kashfiyotlari. Mavjud ilmiy markazlar: Bag'dod Ma'mun Akademiyasi, Xorazm Ma'mun Akademiyasi, Samarqand (Ulug'bek) Akademiyasi, Sharqiy va G'arbiy Uyg'onish davri – Uyg'onish davri tushunchasi. Unda umumiylilik. Ma'naviy rivojlanishdagi roli.

O'rta asrlarda o'rta Osiyoda fan, ma'rifat va ma'naviyatning rivojlanishi. Muhammad ibn Muso Xorazmiy. O'nlik sonlar tizimi.

Algebra fanining asosi. Algoritm. Ahmad Farg'oni. Uning "astronomiya asoslari kitobi" kitobi. Abu Nasr Farobi. Uning dunyoqarashi, jamiyat va axloq haqidagi ta'limoti. Abu Rayhon Beruniy. Uning jahon ilm-fani rivojiga qo'shgan ulkan hissasi. XI asr - "Beruniy davri". Ibn Sino. Uning tibbiyot qonunlari. Yusuf xas Hajibning "Qutadgu bilig" asari. Ahmad Yugnakiy. "Hibbatul - haqiqat" dostoni. Mahmud Zamaxshariy ma'naviy Kamolot timsoli.

Mavzu 6. Amir Temur va Temuriylar davrida ma'naviyat va ma'rifatni rivojlantirish. 2-soat

Amir Temur va Temuriylar davrida ma'naviyat va ma'rifat rivoji. "Temur tuzuklari"da ma'naviy sohadagi g'oyalarning dolzarbligi. Mirzo Ulug'bek-dono hukmdor, ilm-fan, ma'rifat homiysi, buyuk olim va munajjim. Uning ilmiy jasorati. Astronomik jadval ""Ziji jadidi Ziji jadidi Koragoni" va uning ma'naviy rivojlanishdagi roli. Abdurahmon Jami. Uning "Hiradnomai Iskandari" asarida ma'naviy yetuk inson haqidagi g'oyalari. Alisher Navoiyning o'zbek xalqining ma'naviy dunyosini shakllantirishga qo'shgan ulkan hissasi. Alisher Navoiyning yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlari. Amir Temur va Temuriylar ma'naviy merosining o'zbek xalqining ma'naviy qayta tiklashdagi beqiyos ahamiyati. Amir Temur tavalludining 660 yilligi. Amir Temur xayriya fondi. Amir Temur Ordeni Ta'sis Etilgan. Temuriylar tarixi davlat muzeyi. Amir Temurning ma'naviy olamini istiqlol yillarda san'atkorlar tomonidan aks ettirish va uning yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashdagi o'rni.

Mavzu 7 . Mustamlakachilik va totalitarizm sharoitida o'zbek xalqining ma'naviyatiga tahdid. Jadidlarning ma'rifiy faoliyati va uning xalq ma'naviyatini rivojlantirishdagi o'rni. 2-soat

Mustamlaka siyosatining asosiy maqsadi. Mustamlakachilarning ma'naviy sohadagi siyosati va uning oqibatlari. Qaramlik sharoitida o'zbek tili va milliy qadriyatlardan mahrum qilish.

Milliy o'zlikni anglash istagidan voz kechish. Uning ma'naviy rivojlanishga salbiy ta'siri. Diniy qadriyatlarni bostirish. Mustamlakachilik va totalitarizm sharoitida boy ma'naviy va madaniy merosni tiklash uchun o'zbek xalqining kurashi. Milliy tarix, til, qadriyatlarni saqlash va rivojlantirish har bir xalq va yuksak ma'naviyatli insonning insoniy burchidir. Til milliy o'zlikni anglash vositasi va uning milliy ma'naviyatni saqlashdagi roli. O'zbek

tiliga milliy va ma'naviy taraqqiyotda davlat maqomini berishning ahamiyati.

IV. SEMINAR MASHG`ULOTLARI BO`YICHA KO`RSATMA VA TAVSIYALAR

Seminar mashg`ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-Mavzu: «Ma'naviyatshunoslik» fanining predmeti, maqsad va vazifalari.
(2soat)

Reja:

1. Ma'naviyat tushunchasining ta'rifi va uning moxiyati
2. Ma'naviyatning tarkibiy qismlari
3. Ma'naviyatshunoslik fanining predmeti, maqsadi va asosiy kategoriyalari
4. Ma'naviyatshunoslik fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi

2- Mavzu: Milliy – ma'naviy tiklanish konsepsiysi va uning milliy mustaqillikni mustahkamlashdagi ahamiyati

(2soat)

Reja:

1. Inson ma'naviy kamoloti va jamiyat taraqqiyotining o'zaro bog'liqligi
2. Milliy-ma'naviy tiklanish konsepsiysi, uning nazariy va amaliy ahamiyati
3. Milliy ma'naviyatning tiklanishi va rivojlanishida amalga oshirilgan tadbirlar

3-Mavzu: Ma'naviyat va iqtisodiyot. Ularning o'zaro bog'liqligi. Ma'naviyat, siyosat, xuquq va ularning fuqarolik jamiyatni hayotidagi o'rni.

(2 soat)

Reja:

1. Ma'naviyat va iqtisod, ularning o'zaro bog'liqligi.
2. Ma'naviyat va siyosat. Siyosat va siyosiy qarashlarning ma'naviyatga ta'siri.
3. Ma'naviyat va huquq. Huquqiy madaniyatni rivojlantirishda ma'naviy omilning roli.
4. Ma'naviyat va jamiyat. Jamiyat hayotida ma'naviy omillarning o'rni.

4-mavzu: Ma'naviyatda milliylik va umuminsoniylik. Ma'naviyatga tahdid – o'zligimiz va kelajagimizga tahdid

(2 soat)

Reja:

1. Milliy ma'naviyat va umuminsoniy ma'naviyat uzviyligi
2. Diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlikning mustahkamlanishi
3. Globallashuv jarayonlari va uning salbiy ta'siri.
4. Diniy ekstremizm va terrorizm davr vabosi
5. Ma'naviyat tahdidlarga qarshi kurash usullari

5-mavzu: Qadimgi Markaziy Osiyo ma'naviyatining shakllanish jarayonlari.

(2 soat)

Reja:

1. Qadimgi xalq og'zaki ijodiyoti va yozma manbalarda ma'naviyatining yoritilishi.
2. Ilk Zardushtiylik bosqichi davri ma'naviyati.
3. Islom dinigacha bo'lgan diniy mafkuraviy plyurnalizm davri ma'naviyati.

6-mavzu: Islom tamaddunining O'rta Osiyoda tarqalishi va gullab yashnashi. O'rta Osiyo – Sharqning yuksak ma'naviyat va tafakkur markazi

(2 soat)

Reja:

1. Islom dinida ma'naviyat va inson ma'naviy qiyofasining talqini.

	2. Tasavvuf tushunchasi va uning ma'naviy -g'oyaviy ildizlari. 3. O'rta Osiyo mutafakkirlarining ilm-fan taraqqiyotiga qo'shgan hissalari.

7-mavzu: Amir Temur va temuriylar davrida ma'naviyat va ma'rifat rivoji.

(2 soat)

Reja:

1. Amir Temur buyuk davlat arbobi va yuksak ma'naviyat sohibi.
2. Amir Temur va temuriylar davrida ilm-fan ravnaqi.
3. Movarounnahr va Xurosanda badiiy-ma'naviy sohada erishilgan yutuqlar

8-Mavzu: Mustamlakachilik va qaramlik sharoitida ma'naviyat. Jadidchilarining ma'rifatparvarlik xarakati va uning ma'naviyatda tutgan urni.

(2 soat)

Reja:

1. Mustamlakachilik siyosati va uning milliy ma'naviyatga munosabati.
2. CHor Rossiyasi bosqini va uning mintaqaga xalklari ma'naviyatiga ta'siri.
3. Jadidchilarining ma'rifatparvarlik xarakati va uning ma'naviyatda tutgan urni.
4. SHO'rolar hokimiyatining milliy madaniyat va ma'naviyatga munosabati va uning zararli oqibatlari.

III. Mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta`lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Mavzu 1. Ma'naviyatni shakllantirish mezonlari

Vazifa: ma'naviyatni shakllantiruvchi omillar bo'yicha 30 ta testdan iborat.

M. Imomnazarovning "ma'naviyat rivojlanish tarixi" kitobiga ko'ra.

Mavzu 2. Ma'naviyat va madaniyat

Vazifa: A. Erkaevning "Ma'naviyat millat timsoli", E. Yusupovning "inson kamolotining ma'naviy asoslari", A. Ochildevning "Madaniyat falsafasi" kitoblari tahlili asosida insho yozish.

Mavzu 3. Mustaqillik-ma'naviy yangilanish va yuksalishning asosi

Vazifa: maqola yozish

O'zbekiston Respublikasi prezidenti sh.Mirziyoyev, birinchi prezent I. Karimov, E. Yusupov, J. Tulenov, A. Erkaevning ma'naviyat haqidagi asarlari, ma'ruzalarasi asosida.

Mavzu 4. "Avesta" Ma'naviyati

Vazifa: SWOT tablil qilish.

Mirsodik Ishoqovning "Avesta yashta kitobi"kitobiga ko'ra.

Mavzu 5. Shaxs ma'naviyatini rivojlantirish mezonlari

Vazifa: ushbu manbaga umumiy nuqtai.

E. Yusupovning "insonning ma'naviy etukligi asoslari" va A. Erkaevning "Ma'naviyat - millat timsoli" asarlariga ko'ra.

Mavzu 6. Oilaviy ma'naviyat

Vazifa: izoh yozish (6 bet)

O. Safarovning "oilaviy ma'naviyat" kitobiga ko'ra, M. Mahmudov T.: "Ma'naviyat", 2009 yil.

Mavzu 7. Yosh avlodni ma'naviy tarbiyalashning dolzarb masalalari

1-topshiriq: grafik (cheklangan miqdordagi jadvallarni tahlil qilish).

2-topshiriq: mavzu bo'yicha insho yozing (6-betda)

"Globallashuv va milliy-ma'naviy xavfsizlik" S. Otamurodova T.: "O'zbekiston", 2015 yil, "axborot asrida ta'lim va tarbiya" kitobiga asosan.

Mavzu 8. Hadis ilmining shakllanishi va Imom Buxoriyning dunyoviy xizmati

	<p>Vazifa: havola (Internet-havolaga izoh yozing) .bukhari.uz Imom Buxoriy xalqaro tadqiqot markazi veb-sayti materiallari asosida</p> <p>Mavzu 9. Islom ma'rifati va ratsionalistik fikrning rivojlanishi.</p> <p>Vazifa: Google Apps (prezentatsiyalar va testlarni tayyorlash)</p> <p>"Ma'naviyat yulduzlar" T .: "Ma'naviyat". 1999 yil F. Sulaymonovning "Sharq va G'arb"romani asosida.</p> <p>Mavzu 10. Farobiy falsafasi va olijanob jamiyat orzusi</p> <p>1-topshiriq: Google Apps (prezentatsiyalar va testlarni tayyorlash)</p> <p>M. Xayrullayevning "Abu Nasr Farobiy", "Markaziy Osiyoda ilk Uyg'onish davri madaniyati"asarlari asosida.</p> <p>2-topshiriq: maqola yozing.olijanob odamlar shahri ishiga ko'ra</p> <p>Mavzu 11. Alisher Navoiyning" Mahbub ul-qulub " dagi ijtimoiy-ma'naviy muammolari</p> <p>Vazifa: maqola yozing.</p> <p>Mavzu bo'yicha video qiling (10 daqiqa)</p> <p>Mavzu 12. Yangi davrda milliy ma'naviyatimizni rivojlantirish muammolari</p> <p>1-topshiriq: izoh yozish.</p> <p>Vazifa 2: Google Apps (prezentatsiyalar va testlarni tayyorlash)</p> <p>Fuqarolik jamiyatini qurishda AQSh, Janubiy Koreya, Yaponiya va Germaniya jamiyatlarining ma'naviy tendentsiyalarini o'rganishga asoslangan.</p> <p>Mavzu 13. Milliy Uyg'onish va jadid ma'naviyati</p> <p>1-topshiriq: Google Apps (prezentatsiyalar va testlarni tayyorlash)</p> <p>B. Qosimovning "Milliy uyg'onish", D. Alimovaning "Markaziy Osiyoda Jadidizm"asarlari asosida.</p> <p>Faoliyat 2. 30 ta test yarating.</p> <p>Mavzu 14. Mustaqillik davrida ma'naviyat</p> <p>Faoliyat 1:" Mustaqillik - milliy va ma'naviy qayta tug'ilish va o'sish omili"," yangi O'zbekiston - yangi dunyoqarash"," fan va ma'naviyat - uchinchi jonlanishning asosi " video suratga olish bilan (10 daqiqa)</p> <p>2-topshiriq: 30 ta test yarating.</p>
3	<p>IV. Ta`lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalar</p> <ul style="list-style-type: none"> * Talaba bilsishi kerak: Mustaqil O'zbekistonda ma'naviyat masalasini davlat siyosati darajasiga ko'tarish sabablari. * Milliy g'oya, mafkura va ma'naviyat integratsiyasi * O'zbekiston Respublikasining birinchi Prezidenti I. A. Karimov va O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. M. Mirziyoyev ijodida ma'naviyat nazariyasi * Umuminsoniy qadriyatlar va milliy ma'naviyat uyg'unligi. * Milliy ma'naviyatimizning ilmiy-nazariy asoslari. * Shaxs va millat ma'naviyatining asosiy jihatlari. * Ma'naviyat va ma'rifat, madaniyat. siyosat va etika o'rtasidagi munosabatlar * Ma'naviyatni shakllantirishning asosiy mezonlari * Jahon madaniyati taraqqiyoti va milliy ma'naviyatimiz o'rtasidagi munosabatlar. * Milliy ma'naviyatimizni rivojlantirishning asosiy bosqichlari. * Oilaviy ma'naviyat * Vatanparvarlik va fuqarolik javobgarligi hissi haqida so'zlab bering; * Yosh avlodni ma'naviy jasorat ruhida tarbiyalash asoslarini qo'llash. * ma'naviy ma'rifatni amalga oshirishda ziyolilarning mas'uliyatini anglash va undan foydalanish; * Talabalarga inson hayotida ma'naviyatning o'rni va ahamiyatini tushuntirish; * mustaqil O'zbekistonda ma'naviyatning davlat siyosati darajasiga ko'tarilishining sabablarini tahlil qilish;

	<ul style="list-style-type: none"> * Yosh avlodni umuminsoniy va milliy ma'naviy qadriyatlarimiz ruhida tarbiyalash usullarini bilish va rivojlantirish * ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlarning mohiyatini tushunish; * talabalarga asosiy ma'naviy qadriyatlarimizga sodiqlik hissini uyg'otish; * Yosh avlodni ma'naviy jasorat ruhida tarbiyalashda mahoratga ega bolishi kerak.
4	<p style="text-align: center;">V. Ta`lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma'ruzalar; - interaktiv holatlar; - guruhlarda ishlash; - taqdimot; - tayyorlangan loyihalar; - Jamoaviy ish va qiziqishlarni himoya qilish loyihalari
5	<p style="text-align: center;">VI. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy nazorat, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.</p> <p>Joriy nazorat. Joriy nazorat semestr davomida seminar mashg'ulotlariga ajratilgan soatlar (juftlik) dan kelib chiqib umumiyligi 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Jami seminar mashg'ulotlari bo'yicha o'zlashtirish natijalari 100 ballik tizimda 30 ball bilan baholanadi.</p> <p>Oraliq nazoratlar. Oraliq nazoratlar semestr davomida ma'ruza mashg'ulotlari o'quv soatidan kelib chiqqan holda 1 marta o'tkaziladi. Oraliq nazorat 100 ballik tizimda 20 ball bilan baholanadi. Oraliq nazorat ishi tarkibida mustaqil ta'lim topshirig'i kiradi.</p> <p>Oraliq va joriy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalarga yakuniy nazorat topshirishga ruxsat beriladi.</p> <p style="text-align: center;">Yakuniy nazorat</p> <p>Yakuniy nazorat yozma yoki test shaklida o'tkaziladi. Talabaning yakuniy nazoratdagi o'zlashtirishi 100 ballik tizimda 50 ball bilan baholanadi va yakuniy nazorat uchun ajratilgan ballning 60% ini to'plagan talabalar fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.</p>
6	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ziyemuhamedov V., Ziyomuhamedova S., Qodirov S. ma'naviyat asoslari. T.: O'zbekiston nashriyoti, 2000. 2. Otamurodov S., Xusanov S. ma'naviyat asoslari. - T.: 2003. 3. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyat asoslari. T.: O'zbekiston Milliy faylasuflar jamiyati nashriyoti, 2006 yil. 4. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatning rivojlanish bosqichlari.-T.: Iqtisodiyot. moliyaviy nashriyot, 2006 yil. 5. Imomnazarov M. ma'naviyat asoslari.T. 2012 yil.6. Ma'naviyat. Asosiy tushunchalar lug'ati. -T.: G'ulom Nashriyoti.2010 yil 7. Erkinov A. Ma'naviyat va taraqqiyot. T.: "Ma'naviyat", 2009 yil. 8. Erkinov A. Ma'naviyat-millat timsoli. T.: "Ma'naviyat", 1999 yil. 9. Erkinov A. Ma'naviyat asoslari. 1-2 kn. T .O'tish: saytda harakatlanish, qidiruv <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sh. m. Mirziyoyev demokratik islohotlarni izchil davom ettirish-tinch va munosib turmush darajasini yaratish uchun xalqimizning barqaror rivojlanishining garovidir // Xalq so'zi. 2016 yil 2-novabr 2. O'zbekiston Respublikasi prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagagi nutqi.

- 3.Mirziyoev Sh. M. tanqidiy tahlil, qat'iy intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbarning kundalik qoidasi bo'lishi kerak // 15-dan yanvar 2017-dan Xalq so'zi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Vazirlar Mahkamasining 2016-yilda mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017-yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'naliishlari to'g'risidagi kengaytirilgan majlisidagi ma'ruzasi.
4. Maxkamov U. L. Talabalarning axloqiy madaniyatini shakllantirish muammolari. -T : Fan, 1995 yil.
5. Ziyomuhamedov B. Mukammallikka olib boradigan kitob. Turon-Iqbol Nashriyoti, Toshkent, 2006.
6. Maxkamov Yu. axloqiy darslar. T. 1994 yil.
7. Ismailova Z. L. Tarbiyaviy ishlar usullari. T. 2003 yil.
8. Ishmuxamedov R., Abduqodirov A. Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). - T : "Iste'dod" Fondi 2008 Yil. -180 b.
9. Ishmuxamedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). -T ."Iste'dod" Jamg'armasi, 2009 Yil. -160 b.
10. Zamonaviy dars. / Bosh muharrir Sh. Shomansurov-T.: Xalq ta'limi Markaziy qayta tayyorlash va malaka oshirish institutiA. Avloniy, 2007 Yil. -120 b.

Elektron resurslar

- <http://www.tsil.uz>
- <http://www.norma.uz>
- <http://www.gov.uz>
- <http://www.lex.uz>
- <http://www.Lawbook.ru>
- <http://www.Lawlibrary.ru>
- www.iph.ras.ru
- www.LOGIC.ru/Russian/vf/
- www.magister.msk.ru/library/philos/
- www.sing-phil.ru
- www.antology.rchgi.spb.ru
- www.mipt.ru/study/diff/phylosofy/newtime.html
- www.ivanem.chat.ru/immortality1.htm
- www.staratel.com
- www.abuss.narod.ru
- www.f.spl.com.ua

7	Jizzax davlat pedagogika instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan
8	Fan/modul uchun ma'sul: Falsafa doktori (PhD), dotsent M.P.Ergasheva
9	Taqrizchilar: JPI dotsenti, falsafa fanlari nomzodi P.Qulmatov JDPI dotsenti v/b, falsafa doktori (PhD) N.A.Tangiroyev

